

Rolnummer 5970
Arrest nr. 157/2014 van 23 oktober 2014

ARREST

In zake : het beroep tot gedeeltelijke vernietiging van de bijzondere wet van 6 januari 2014 met betrekking tot de Zesde Staatshervorming, ingesteld door Hans Van de Cauter en anderen.

Het Grondwettelijk Hof, beperkte kamer,

samengesteld uit voorzitter A. Alen en de rechters-verslaggevers E. Derycke en P. Nihoul, bijgestaan door de griffier F. Meersschaut,

wijst na beraad het volgende arrest :

*

* *

I. *Onderwerp van het beroep en rechtspleging*

Bij verzoekschrift dat aan het Hof is toegezonden bij op 29 juli 2014 ter post aangetekende brief en ter griffie is ingekomen op 30 juli 2014, is beroep tot gedeeltelijke vernietiging ingesteld van de bijzondere wet van 6 januari 2014 met betrekking tot de Zesde Staatshervorming (bekendgemaakt in het *Belgisch Staatsblad* van 31 januari 2014) door Hans Van de Cauter, Bruno Yammine, Benedict Verbiest, Jeremy Longheval, Al Al Mesbahi, Jérémy Charlier, Dimitri Parée, Vincent Massaut en Marie-Luce Lovinfosse, allen bijgestaan en vertegenwoordigd door Mr. N. Delvoie, advocaat bij de balie te Brussel.

Op 20 augustus 2014 hebben de rechters-verslaggevers E. Derycke en P. Nihoul, met toepassing van artikel 71, eerste lid, van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof, de voorzitter ervan in kennis gesteld dat zij ertoe zouden kunnen worden gebracht aan het Hof, zitting houdende in beperkte kamer, voor te stellen een arrest te wijzen waarin wordt vastgesteld dat het beroep tot vernietiging klaarblijkelijk niet ontvankelijk is.

De verzoekende partijen hebben een memorie met verantwoording ingediend.

De bepalingen van voormelde bijzondere wet van 6 januari 1989 met betrekking tot de rechtspleging en het gebruik van de talen werden toegepast.

II. *In rechte*

- A -

A.1. In hun conclusies, genomen met toepassing van artikel 71 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof, waren de rechters-verslaggevers van oordeel dat zij ertoe zouden kunnen worden gebracht aan het Hof, zitting houdende in beperkte kamer, voor te stellen een arrest te wijzen waarbij wordt vastgesteld dat het beroep tot gedeeltelijke vernietiging van de bijzondere wet van 6 januari 2014 met betrekking tot de Zesde Staatshervorming, klaarblijkelijk niet ontvankelijk is : enerzijds, lijken de elementen die door de verzoekende partijen werden aangevoerd, niet te kunnen worden aangehouden ter verantwoording van het vereiste belang en, anderzijds, lijkt het verzoekschrift geen duidelijke en ondubbelzinnige uiteenzetting van de middelen te bevatten.

A.2.1. Om hun belang bij het beroep aan te tonen, wijzen de verzoekende partijen in hun verzoekschrift erop dat zij « Belgische burgers [zijn] die in België wonen en bovendien actief lid zijn van de pro-Belgische, unitaristische politieke partij ‘ Belgische Unie - Union belge ’ (B.U.B.) » die « streeft naar een nieuw unitair België op basis van de negen historische provincies als alternatief voor het huidige federale België, dat duidelijk geen oplossing voor de politiek-communautaire problemen biedt [...] », zodat de verzoekende partijen « dan ook belang [zouden hebben] bij het naleven van de Belgische Grondwet en bij de bescherming van de provinciale macht ».

A.2.2. In hun memorie met verantwoording betogen de verzoekende partijen dat hun persoonlijk belang evident is, vermits de bestreden bepalingen nadelige gevolgen voor hun situatie hebben : ofwel wonen zij in een Belgische provincie en zijn dus noodzakelijkerwijze aan de provinciale instellingen onderworpen, ofwel wonen zij op het Belgische grondgebied en worden dus noodzakelijkerwijze door de zesde staatshervorming nadelig geraakt, bijvoorbeeld inzake huurrecht, gezondheidszorg of verkeer.

Wanneer de provinciale instellingen, met uitzondering van de gouverneur, worden afgeschaft, zullen de verzoekende partijen, van wie de meesten eerder effectief kandidaat voor de B.U.B. op de kieslijst in hun provincie waren, niet meer aan provinciale verkiezingen kunnen deelnemen en bijgevolg geen provincieraadslid of gedeputeerde meer kunnen worden, zodat hun burgerlijke, minstens politieke, rechten zouden worden aangetast.

Ook bij de vernietiging van de bestreden bepalingen waarin bevoegdheden naar de gewesten en de gemeenschappen worden overgedragen, hebben de verzoekende partijen een persoonlijk belang, vermits zij door die bepalingen morele en materiële schade ondervinden. Aan de hand van een aantal concrete voorbeelden op het vlak van onder meer het gezondheidsbeleid, de jeugdbescherming, de gezinsbijslagen, de schade veroorzaakt door rampen, de huur, de vestigingsvoorwaarden, het prijsbeleid, de energievoorziening, de veiligheidsnormen, het dierenwelzijn en de verkeersveiligheid wijzen de verzoekende partijen erop dat ingevolge die bevoegdheidsoverdrachten de gewesten en de gemeenschappen een eigen beleid kunnen voeren dat kan verschillen naar gelang van het gewest of de gemeenschap en tevens van het federale beleid kan afwijken.

A.3. In tegenstelling tot hetgeen de rechters-verslaggevers in hun conclusies hebben aangegeven, zijn de verzoekende partijen van oordeel dat het verzoekschrift wel degelijk een duidelijke en ondubbelzinnige uiteenzetting van de aangevoerde middelen bevat. Zij hebben immers de bestreden bepalingen en de toetsingsnormen aangegeven en uiteengezet in welk opzicht die toetsingsnormen door de bestreden bepalingen zijn geschonden.

Wat de provinciale instellingen betreft, zijn zij van oordeel dat, wanneer de decreetgever de provincieraden afschaft, de door artikel 162, 1°, van de Grondwet voorgeschreven rechtstreekse verkiezing van de provincieraad onmogelijk wordt. De afschaffing door organen die aan de Grondwet zijn onderworpen, met name de gewesten, van door de Grondwet georganiseerde instellingen is zonder een grondwetswijziging onmogelijk.

Wat de bevoegdheidsoverdrachten betreft, betogen zij dat de bijzondere wetgever het de Grondwetgever onmogelijk heeft gemaakt om artikel 35 van de Grondwet uit te voeren. Wat meer bepaald de schending van de exclusieve federale bevoegdheden of voorbehouden bevoegdheden betreft, wijzen zij erop dat door de splitsing van de aangelegenheden, door de bestreden bepalingen, geraakt wordt aan onder meer de voorbehouden bevoegdheden inzake de sociale zekerheid, justitie, de nationale veiligheid, het burgerlijk recht en het handelsrecht, de algemene organisatie van de economie en de volksgezondheid.

- B -

B.1.1. De verzoekende partijen vorderen de gedeeltelijke vernietiging van de bijzondere wet van 6 januari 2014 met betrekking tot de Zesde Staatshervorming, in zoverre zij betrekking heeft op, enerzijds, de provinciale instellingen en, anderzijds, « de federale kernbevoegdheden ».

Wat de provinciale instellingen betreft, vorderen zij de vernietiging van de artikelen 20, 2° (*partim*) en 4°, en 27, 1°, van de voormelde bijzondere wet.

Wat « de federale kernbevoegdheden » betreft, vorderen zij de vernietiging van de artikelen 6 (*partim*), 8 (*partim*), 9 (*partim*), 10, 11, 12, 14, 15 (*partim*), 16 (*partim*), 17, 18, 19, 23 tot 30, 33, 38, 40, 41, 42, 43 (*partim*), 44, 45, 55, 56, 65 en 66 van de voormelde bijzondere wet.

B.1.2. De verzoekende partijen voeren een schending aan van, enerzijds, « de bevoegdheidsverdeling alsook [van de] artikelen 5, 6, 7, 11*bis*, derde lid, 41, eerste en vijfde lid, 156, 159, 162 en 170, § 3, van de Grondwet » en, anderzijds « de bevoegdheidsverdeling alsook [de] artikelen 10, 11 en 35 van de Grondwet ».

B.2. Om hun belang bij het beroep aan te tonen, wijzen de verzoekende partijen erop dat zij « Belgische burgers [zijn] die in België wonen en bovendien actief lid zijn van de pro-Belgische, unitaristische politieke partij ‘ Belgische Unie - Union belge ’ (B.U.B.) » die « streeft naar een nieuw unitair België op basis van de negen historische provincies als alternatief voor het huidige federale België, dat duidelijk geen oplossing voor de politiek-communautaire problemen biedt [...] », zodat de verzoekende partijen « dan ook belang [zouden hebben] bij het naleven van de Belgische Grondwet en bij de bescherming van de provinciale macht ».

Voorts zijn zij van oordeel dat, wanneer bepaalde provinciale instellingen zouden worden afgeschaft, de verzoekende partijen, van wie de meesten eerder effectief kandidaat voor de B.U.B. op de kieslijst in hun provincie waren, niet meer aan provinciale verkiezingen zouden kunnen deelnemen en bijgevolg geen provincieraadslid of gedeputeerde meer zouden kunnen worden, zodat hun burgerlijke, minstens politieke, rechten zouden worden aangetast.

Ook bij de vernietiging van de bestreden bepalingen waarin bevoegdheden naar de gewesten en de gemeenschappen worden overgedragen, zouden de verzoekende partijen een persoonlijk belang hebben, vermits zij door die bepalingen morele en materiële schade zouden ondervinden. In dat verband wijzen zij erop dat ingevolge de bestreden bevoegdheidsoverdrachten de gewesten en de gemeenschappen een eigen beleid zouden kunnen voeren dat kan verschillen naar gelang van het gewest of de gemeenschap en tevens van het federale beleid zou kunnen afwijken.

B.3. Artikel 142 van de Grondwet en artikel 2, 2°, van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof vereisen dat elke natuurlijke persoon die een beroep tot vernietiging instelt, doet blijken van een belang.

Van het vereiste belang doen slechts blijken de personen wier situatie door de bestreden norm rechtstreeks en ongunstig zou kunnen worden geraakt. De *actio popularis* is niet toelaatbaar.

B.4. Het belang dat een burger, een inwoner, een actief lid van een politieke partij, een kiezer of een kandidaat bij de verkiezingen erbij heeft om door de krachtens de Grondwet bevoegde overheid te worden bestuurd, verschilt niet van het belang dat iedere persoon erbij heeft dat de wet in alle aangelegenheden in acht wordt genomen. Zulk een belang aanvaarden om voor het Hof op te treden zou neerkomen op het aanvaarden van de *actio popularis*, wat de Grondwetgever niet heeft gewild. Hetzelfde geldt, wanneer, zoals te dezen, geen voldoende geïndividualiseerd verband bestaat tussen de bestreden bepalingen en de situatie van de verzoekende partijen. De verzoekende partijen tonen overigens niet aan dat zij in een situatie verkeren waarin zij door de door hen bestreden bepalingen rechtstreeks en ongunstig zouden kunnen worden geraakt.

B.5.1. De verzoekende partijen voeren tevens een moreel belang bij hun beroep aan.

B.5.2. Het feit dat zij de bestreden bepalingen afkeuren op grond van een eigen appreciatie of op grond van de gevoelens die deze bepalingen bij hen oproepen, kan niet worden aangehouden ter verantwoording van het vereiste belang.

B.6.1. Ter staving van hun belang verwijzen de verzoekende partijen ook naar de nadelige gevolgen die de bestreden bepalingen voor hen zouden hebben, doordat de gewesten of de gemeenschappen ingevolge de bevoegdheidsoverdrachten een verschillend beleid zouden kunnen voeren.

B.6.2. Die zienswijze kan evenmin worden aangenomen, vermits een eventuele verschillende behandeling in aangelegenheden waar de gewesten of de gemeenschappen over eigen bevoegdheden beschikken, het mogelijke gevolg is van een onderscheiden beleid, hetgeen is toegestaan door de autonomie die hun door of krachtens de Grondwet is toegekend.

B.7. Het beroep tot vernietiging is klaarblijkelijk niet ontvankelijk wegens ontstentenis van het vereiste belang.

Om die redenen,

het Hof, beperkte kamer,

met eenparigheid van stemmen uitspraak doende,

verwerpt het beroep.

Aldus gewezen in het Nederlands, het Frans en het Duits, overeenkomstig artikel 65 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof, op 23 oktober 2014.

De griffier,

De voorzitter,

F. Meersschant

A. Alen